

ФОРМУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ СХЕМИ ТРЕТЬОГО РІВНЯ ТЕХНОЛОГІЇ - ТЕХНОЛОГІЇ ЗМАГАНЬ З ФУТБОЛУ

Васильчук А.Г.

Буковинська державна фінансова академія

Анотація. У статті представлена технологічна схема для формування третього рівня технології - технології змагань з футболу. Ця технологічна схема може використовуватись під час вивчення інших спортивних ігор. Вона придатна для розробки технології формування третього рівня технології - технології змагань з футболу школярів різного віку та статі. Визначено основні складові технологічної схеми. До них відноситься взаємозв'язок техніко-тактичних дій з тактичними загальнокомандними діями та з іншим навчальним матеріалом.

Ключові слова: технологія, технологічна схема, прийоми гри в футбол

Аннотация. Васильчук А.Г. **Формирование технологической схемы третьего уровня технологии - технологии соревнований по футболу.** В статье представлена технологическая схема для формирования третьего уровня технологии - технологии соревнований по футболу. Эта технологическая схема может использоваться и во время изучения других спортивных игр. Она пригодна для разработки технологий формирования технологии соревнований по футболу школьников разного возраста и пола. Определены основные составляющие технологической схемы. К ним относится взаимосвязь технико-тактических действий с тактическими общекомандными действиями и с другим учебным материалом.

Ключевые слова: технология, технологическая схема, соревнования по футболу.

Annotation. Vasylychuk A.H. **Formation of the technological circuit of the third technological level - technology of competitions on football.** In the clause the technological circuit for formation of the third technological level - technology of competitions on football is submitted. This technological circuit can be used and during study of other sports games. It is suitable for development technologies of formation technology of competitions on football of the schoolboys of different age and floor. Are defined basic amounting a flowsheet. The interrelation of technical tactical actions with tactical common command actions and with other teaching material treats to them.

Key words: technology, technological circuit, competition on football.

Вступ.

У Законах України «Про освіту» та «Про середню освіту» поставлено стратегічне завдання – оновлення змісту освіти відповідно до сучасних потреб особистості і суспільства. Значна роль у цьому процесі належить інформатизації. [1].

Як засіб фізичного виховання школярів широко використовується футбол, завдяки його різнобічному впливу на організм та оздоровчій спрямованості. Водночас футбол задовольняє потребу учнів у змаганні, що сприяє підвищенню емоційності занять та, як наслідок, їх мотивації до систематичних занять фізичними вправами. На даний час здійснюється пошук нових форм і методів, які сприяють розвитку рухових якостей та зміцненню здоров'я дітей шкільного віку.

Комп'ютеризація праці вчителя фізичної культури дозволить за мінімальний відрізок часу і з мінімальними зусиллями організувати навчальну роботу, планування навчального матеріалу, дозування фізичних навантажень, підбір засобів навчання, індивідуальний підхід до учнів, педагогічний контроль, загалом оптимізувати процес фізичного виховання школярів.

Проблему побудови уроків футболу в загальноосвітній школі вирішували: [А.В. Попов, 2000; К.Л. Віхров, С.В. Столітенко 2001, 2002; В.М. Костюкевич 1997; 2006, Васильчук А.Г., 2007, та ін.].

У Державних вимогах до системи фізичного виховання дітей, учнівської і студентської молоді, Концепції фізичного виховання в системі освіти України [4], Цільовій комплексній програмі “Фізичне виховання – здоров'я нації” [8], Концепції безперервної фізкультурно – оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх шкіл [6] визначено, що підвищення ефективності навчально – виховного процесу на сучасному етапі пов'язано з використанням технічних засобів. Необхідно розширити і впровадити у навчально - виховний процес комп'ютерні навчальні і тренувальні програми, здійснити комп'ютеризацію навчально-методичної літератури, озброїти педагога прогресивною теорією і технологією навчальної роботи. Комп'ютеризація праці вчителя фізичної культури дозволить за мінімальний відрізок часу і з мінімальними зусиллями організувати навчальну роботу, планування навчального матеріалу, дозування фізичних навантажень, підбір засобів навчання, індивідуальний підхід до учнів, педагогічний контроль у процесі фізичного виховання оптимізувати процес фізичного виховання школярів.

Для виховання та оздоровлення молоді особливої ваги сьогодні набуває футбол. Урок футболу в загальноосвітніх навчальних закладах – найбільш прийнятна форма, зважаючи на те, що він створює умови для комплексного впливу на організм, його життєзабезпечуючі серцево-судинну дихальну і м'язову системи. Формування програм навчання забезпечує оптимальні зв'язки різноманітних засобів системи побудови навчального процесу.

Вчителі з фізичного виховання не забезпечені експериментально обґрунтованими рекомендаціями технологій навчання учнів в секціях і на уроках з футболу.

Наукове обґрунтування основ комп'ютерних технологій навчання футболу в процесі шкільного фізичного виховання відсутнє.

Для підвищення ефективності навчання елементів техніки гри у футбол та гри в цілому, необхідна відповідна система, яка б визначала зміст, засоби, методи, форми та педагогічні умови реалізації завдань навчання; нормування навантаження; порядок процедур контролю й оцінки діяльності учнів; можливості вносити корективи у послідовність виконання дій і операцій, виходячи з конкретних умов і можливостей діяльності учнів та вчителя. Така система має базуватися на знаннях з теорії і методики фізичного виховання, закономірностях і принципах організації фізичного виховання, що в підсумку створює гарантований, надійний та ефективніший шлях досягнення мети і прогнозованого результату навчання. Вирішити ці проблеми можна за допомогою відповідних технологій навчання. [10]

З урахуванням цього науково-методичне обґрунтування практична розробка і впровадження методики розвитку рухових якостей і технічної підготовленості є актуальним науковим напрямком в теорії і методиці фізичного виховання упродовж шкільної футбольної підготовки [9]

Зазначене послужило підставою для обрання теми, мети і завдань дослідження.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до Зведеного плану науково-дослідної роботи з фізичного виховання та спорту на 2005-2008 рр. Державного комітету молодіжної політики, спорту і туризму України за темою 1.2.15 "Моделювання загальної та спеціальної підготовленості футболістів" (номер державної реєстрації 0102U002641).

Роль автора у виконанні теми полягала у розробці та впровадженні змагальної діяльності з футболу в процесі фізичного виховання у школі.

Мета, завдання роботи, матеріал і методи.

Об'єкт дослідження – змагальний процес з футболу учнів загальноосвітньої школи.

Предмет дослідження – організація і методика проведення змагань з футболу учнів в умовах загальноосвітньої школи.

Мета статті – визначити ефективні форми, засоби і методи підготовки юних футболістів до змагань в умовах загальноосвітньої школи і на основі урочних і позаурочних форм занять з футболу поліпшити стан здоров'я учнівської молоді.

Завдання:

1. Виявити ефективні форми і засоби змагальної діяльності з футболу, в системі фізичного виховання загальноосвітніх шкіл, що сприяють підвищенню фізичного стану школярів.
2. Вивчити особливості тренувальної та змагальної діяльності старших школярів загальноосвітніх шкіл.
3. Розробити і експериментально обґрунтувати методику використання новітніх технологій змагальної діяльності з футболу в умовах загальноосвітньої школи.

Науковановизна полягає у:

- вперше розроблено і експериментально обґрунтовано методику навчання футболу в умовах загальноосвітньої школи;
- розроблені модельні характеристики змагальної діяльності школярів, які займаються футболом у ЗОШ;

Практичне значення результатів дослідження:

Розроблена і впроваджена в практику роботи загальноосвітньої школи авторська методика навчання футболу для школярів.

Розроблено та апробовано навчальну програму "Футбол у школі" спрямована на вдосконалення технічної підготовки старших школярів гри у футбол на уроках з фізичної культури секційних занять та участі їх у шкільних змаганнях.

Результати дослідження

У галузі фізичної культури і спорту технології розробляються на різних рівнях, починаючи від технологій навчання окремих рухів, рухових дій, закінчуючи технологіями засвоєння цілісних рухових діяльностей. Оскільки опанування гри в футбол передбачає оволодіння визначеною сукупністю елементами техніки гри, теоретичними знаннями, ігровими вміннями, тактикою ведення гри, то і відповідно технологія навчання гри в футбол складається з "менших" технологій, а саме навчання елементів техніки гри в футбол, тактичної, ігрової підготовки та самостійної роботи. Тому для кращого розуміння рівнів технологій ми пропонуємо поняття трьох рівнів технологій (рис.1.)

Розроблена технологія навчання школярів передбачає наявність трьох рівнів у процесі опанування гри у футбол. Перший рівень (початковий) – це навчання елементів техніки гри у футбол на уроках фізичної культури другий (середній) рівень – удосконалення спортивної майстерності в секціях з футболу загальноосвітніх шкіл, третій (вищий) рівень – перевірка отриманих знань і вмінь під час участі у позашкільних змаганнях.

Вивчення загальнокомандних тактичних дій в атаці та при обороні здійснювалося з використанням спеціально розроблених вправ, об'єднаних у навчальні програми, які відповідали етапам навчання і підпорядковувалися основним принципам дидактики, супроводжувалися комплексом спеціальної мультимедійної програми і технічних автоматизованих комп'ютерних засобів.

Третій рівень технології (вищий) - технології змагань з футболу

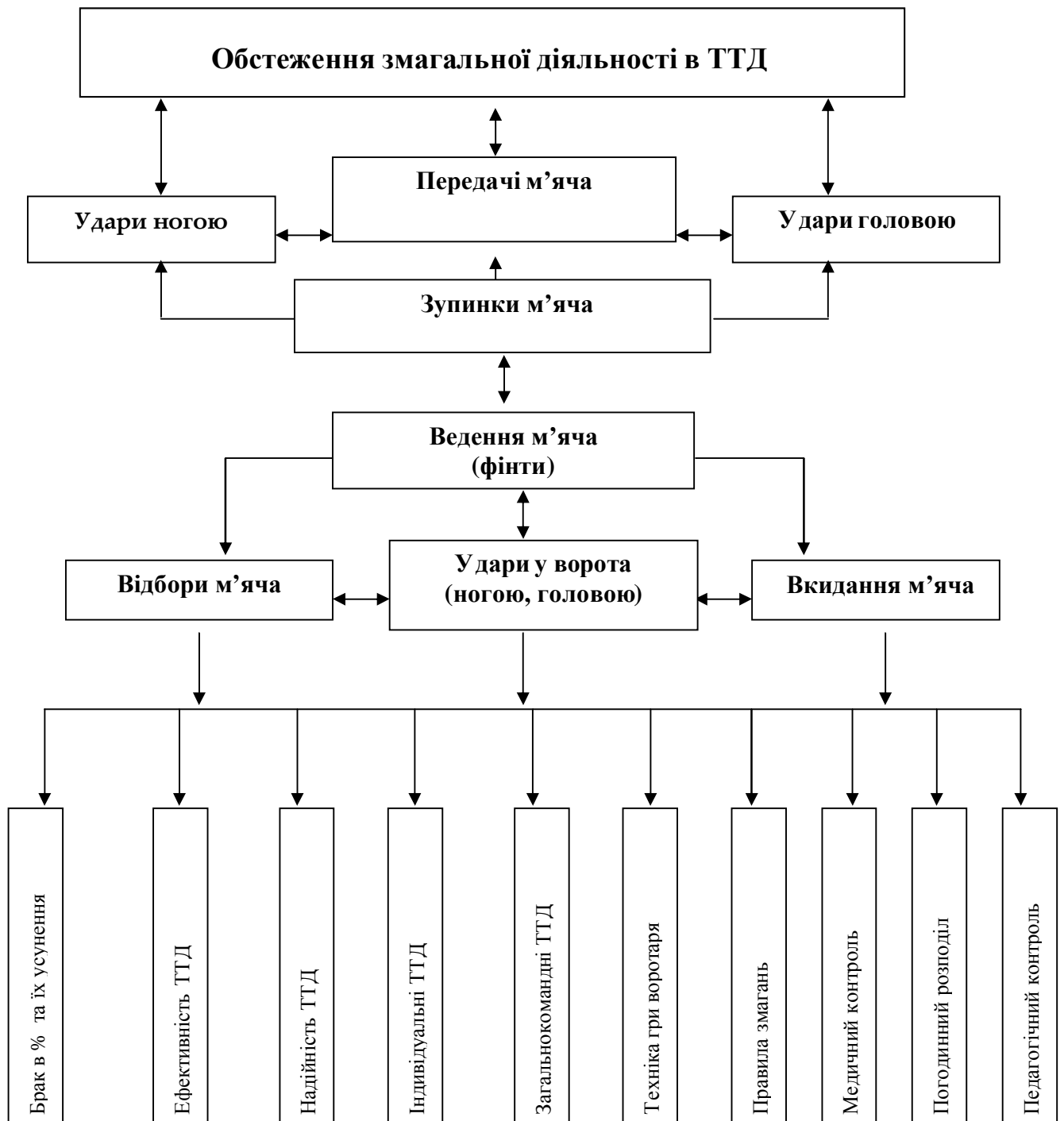

Рис.1. Технологічна схема третій рівень технології (вищий) - технології змагань з футболу

Висновки

Основними складовими технологічної схеми третього (вищого) рівня технології навчання змагальної діяльності у шкільному футболі є:

1. Застосування в заняттях школярів експериментальної групи авторської програми навчання сприяло підвищенню ефективності виконання технічних елементів (з 62,1 до 65,7%). Різноманітність та результативність індивідуальних, групових і командних техніко-тактичних дій у процесі змагальної діяльності шкільної команди з футболу зросла до 501,7 прийому за гру, що на 30,3 % вище, ніж у школярів, що навчались за традиційної методикою

2. Взаємозв'язок техніко-тактичних дій з тактичними загальнокомандними діями та з іншим навчальним матеріалом;

3. Планування кількості змагань та їх розташування впродовж навчального року.

Наша робота не розв'язує усіх проблем фізичного виховання школярів на змаганнях з футболу. Подальші дослідження означеної проблеми можуть здійснюватися у таких напрямках: контроль за фізичними та змагальними навантаженнями школярів, які займаються в футболом

Змагальна підготовка це визначена сукупність всіх рівнів технологій яка створюватиме цілісну вищу технологію навчання гри в футбол

Список використаної літератури

1. Васильчук А.Г. Перспективи використання інноваційних інформаційних технологій з метою оптимізації фізичного виховання в школі // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту: Зб. наук пр. за ред. С.С. Єрмакова – Х., 2003. – № 9. – С.21-34.
2. Васильчук А.Г. Реалізація навчальних програм з техніки і тактики гри в футбол за допомогою технічних засобів навчання на уроках з футболу// Теорія та методика фізичного виховання – Х., 2003. – №3. – С. 5-11.
3. Васильчук А.Г. Технологія навчання футболу школярів у системі фізичного виховання загальноосвітніх шкіл. Дисер... к.н.ф.вих. ЛДУФК, м. Львів. 2007р. 19с.
4. Віхров К.Л. Футбол у школі: Навчально-методичний посібник. – Киев: Комбі ЛТД, 2002. – 255 с.
5. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» – К., 1994. – 22 с.
6. Куц О.С. Концепція безперервної фізкультурно-оздоровчої роботи з учнями загальноосвітніх шкіл. – К., 1997. – 18 с.
7. Лисенчук Г.А. Технология оценки потенциальных возможностей футболистов детского возраста. //Наука в олимпийском спорте. – 2002. - № 3-4. – С. 45 – 48.
8. Цільова комплексна програма "Фізичне виховання – здоров'я нації". – К., 1998. – 26 с.
9. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів (I частина) – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2001. – 269 с.
10. Шиян Б.М. Теорія і методика фізичного виховання школярів (II частина) – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2002. – 247 с.

Надійшла до редакції 14.01.2009р.
bdfafiz@rambler.ru